

Miljøverndepartementet
Boks 8013 Dep
0030 Oslo

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Att: Anne Beate Tangen

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 24.04.2007

Vår ref.: 2004/1329 461.1

Deres ref.:

Saksbehandler: Runar Mathisen, telefon: 22 57 35 22

Behov for regulering av vegsalting vurdert på bakgrunn av nye resultater om miljøeffekter i vegnære innsjøer

Vegdirektoratets nye undersøkelser viser at vegsalting resulterer i betydelige negative miljøeffekter i en del innsjøer. SFT mener den mest effektive måten å løse problemet på, vil være å trekke vegmyndighetene mer aktivt inn i arbeidet med rammedirektivet for vann. Dersom samarbeidet ikke gir resultater, kan spørsmålet om rettslig regulering etter forurensningslovgivningen vurderes.

SFT viser til oppdrag i e-post fra MD 06.03.2007, hvor vi blir bedt om å gjøre en ny vurdering av behovet for regulering av vegsalting, basert på Vegdirektoratets nylig fremlagte rapport om miljøeffekter i 59 vegnære innsjøer.

SFTs oppsummering av undersøkelsen

Rapporten "Kjemisk tilstand i vegnære innsjøer" (UTB 2006/06) er utarbeidet av NIVA på oppdrag av Vegdirektoratet. Undersøkelser er gjort for et utvalg på 59 innsjøer på bakgrunn av nærhet til veg innenfor en sone på 200 m, relativ høy årsgjennomsnittlig trafikktetthet (ÅDT) og bruk av vegsalt (barvegsstrategi). Rapporten viser at vegsalting har betydelige negative bivirkninger for en del innsjøer:

- Alvorlige miljøeffekter med stagnerende bunnvann er funnet i 18 innsjøer. Når bunnvannet ikke sirkulerer vil det tappes for oksygen, H₂S vil utvikles, og det vil bli ulevelig for bunnorganismer.
- Innholdet av tungmetaller i de 59 innsjøene var som oftest i vannkvalitetsklasse I eller II (ubetydelig eller moderat forurenset) unntatt for kobber (Cu) og nikkel (Ni) hvor konsentrasjonene ofte var i klasse III, IV og V (markert, sterkt og meget sterkt forurenset). Salt- og metallkonsentrasjonene har klar sammenheng med ÅDT.
- PAH-nivået i sediment var for 40 % av innsjøene forhøyet uten at dette kunne koples direkte til ÅDT.

Ut fra modellkjøringer kan det se ut som om innsjøer som ligger nærmere veg enn ca. 1 km vil få en saltgradient (mer salt mot dypet). Hvis det saltes mer enn ca. 25 tonn pr km veg pr år vil en få kraftige saltgradienter med fare for stagnerende bunnvann.

Vegdirektoratets planlagte oppfølging

SFT har i møte med Vegdirektoratet fått opplyst følgende om oppfølgingen av rapporten og av temaet vegsalting mer generelt.

- Vegdirektoratet vil nå sette inn tiltak på de vegstrekningene som gir saltavrenning med påviste negative miljøeffekter i vegnære innsjøer. Dette innebærer først og fremst omlegging av saltingsrutinene på de aktuelle vegstrekningene.
- For å undersøke tidstrender planlegger Vegdirektoratet å gjenta undersøkelsene i de 59 innsjøene om tre år.
- Vegdirektoratet trapper ytterligere opp sin FoU-virksomhet knyttet til vegsalting. I disse dager startes et 4-årlig program "SALT SMARTERE" der rammen er ca. 18 millioner kroner. Programmet er rettet mot miljøvennlige alternativer. Samtidig har flere andre programmer også i seg elementer som henger sammen med saltingsproblematikken.
- Vegdirektoratet holder kontakt med Sverige, Finland og andre land som jobber med de samme problemstillinger og med uttesting av erstatningsstoffer.
- Vegdirektoratet anser at en hovedårsak til de senere års store økning av saltforbruket er at brøyteaktiviteten er håndtert av eksterne firma. De virkemidler som er aktuelle for å få saltforbruket ned er å stille krav i de nye kontraktene til hvor det saltes og ikke saltes, type salting og mengde salting mv. Videre er det aktuelt med opplæringstiltak og "salt-sertifisering" av de sjåførere som kjører brøytebilene. Vegdirektoratet anser at optimalisering av saltmengdene er det som på kort sikt har størst potensiale i seg for å redusere miljøproblemene.

SFTs vurdering av undersøkelsene og av behovet for regulering

De nye undersøkelsene dokumenterer miljøeffektene som vegsalting medfører for en del vegnære innsjøer. Det er viktig at dette arbeidet nå er i gang og at det følges opp av sektormyndighetene. Vår vurdering er at Vegdirektoratet tar resultatene av undersøkelsene alvorlig og er innstilte på et samarbeid med sikte på å få gjennomført tiltak der dette er nødvendig. Svinsjøen i Asker er eksempel på en vegnær innsjø hvor effektene av vegsalting er reduserte gjennom de tiltak vegmyndighetene har satt inn.

SFT har tidligere foretatt en vurdering av miljøeffektene av vegsalting, se brev av 26.05.2003. Ut fra den kunnskapen vi da hadde anså vi at det ikke var grunnlag for å regulere bruken av vegsalt gjennom forurensningsloven. Det har skjedd en vesentlig endring siden den gang i og med Vannforvaltningsforskriften som trådte i kraft 01.01.2007 og som implementerer EUs rammedirektiv for vann i norsk rett. Forskriften innebærer at alle relevante sektorer skal samarbeide om tiltak for å få til god status i vannforekomstene. Vi anser det som viktig at vegmyndighetene deltar aktivt i tiltaksvurderingene lokalt når det

gjelder vannforekomster der vegsalting er hovedårsaken eller en vesentlig del av årsaken til dårlig vannstatus.

Etter SFTs vurdering er det i prinsippet rettslig adgang til å regulere vegsaltingen etter forurensningsloven ut fra samme tankegang som loven benyttes til regulering av avisningsvæsker fra flyplasser, og som ikke regnes for å falle inn under unntaksbestemmelser for transportanlegg etter lovens §5. Produktkontrolloven kan videre anvendes til produktregulering. Vi anser imidlertid at de virkemidler som sektormyndigheten besitter lokalt vil gi en riktigere og smidigere løsning på forurensningsproblemene. Dersom samarbeidet i forbindelse med implementeringen av vanndirektivet ikke gir de forventete resultater, kan spørsmålet om rettslig regulering etter forurensningslovgivningen vurderes.

Med hilsen

Anne Sundbye (e.f.)
Seksjonssjef

Runar Mathisen
Overingeniør